

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Mogoče ste malo začudeni, ampak gre za tematiko, ki pokriva vsaj te tri resorje, ki ste jih našteli.

V Petišovcih se pripravlja pridobivanje zemeljskega plina s hidravličnim drobljenjem. Gre za tehnologijo, ko se v glinastih skrilavcih ali v peščenjaku uporablja za tako imenovano nekonvencionalno pridobivanje zaloga zemeljskega plina. Zelo preprosto povedano, vrtino se pod visokim pritiskom brizga voda, dodane kemikalije in mehanske snovi, kar povzroča drobljenje kamnin, nastajanje razpok v katerih se ujame plin, ki se ga potem izčrpa.

Posledice so onesnaženje podtalnice in pitne vode s strupenimi snovmi, degradacija okolja in potresni sunki ob samem hidravličnem drobljenju. Zato ne čudi, da so številne civilnodružbene pobude po svetu se uprle tovrstnem škodljivem pridobivanju zemeljskega plina, tako je fraktoriranje na primer prepovedano na Nizozemskem, v Franciji, Luksemburgu, Nemčiji, Bolgariji, regionalno na Irskem, v Španiji, v Švici. Večji protesti so bili na Irskem, Poljskem, v Romuniji, Veliki Britaniji in še bi lahko našteval. Država Slovenija je dala dovoljenje za fraktoriranje v vrtinah PG10 in PG11(?), čeprav gre za pridobivanje plina, kot sem že rekel, po nekonvencionalnih metodah ter ob dejstvu, da tako zakonodaja kot tudi inšpekcijske službe niso pripravljene na tovrstne oblike tveganja. Trenutno poteka tudi postopek za izdajo dovoljenja za gradnjo plinske rafinerije na isti lokaciji. Geo-Energo nosilec 20 letne ekskluzivne koncesije za izkoriščanje plina na območju murske depresije, je sklenil pogodbo o skupnih vlaganjih s podjetjem, ki je registrirano na Britanskih deviških otokih, skratka v davčni oazi, proces, kolikor je meni znano, poteka kot dogovarjanje gospodarskih družb brez neposredne vloge države. Rafinerija, če do nje pride, bo zgrajena na prvovrstnem kmetijskem zemljišču ter širšem območju, kjer naj bi se razvijal termalni turizem. Lokalno prebivalstvo je seveda opravičeno ogorčeno, saj vse kaže, da gre še za en projekt iz nabora tistih, ko se nekako reče, da je že prepozno, da bi ga ustavili, ne glede na posledice, ki sem jih navedel in ki jih bo imel.

Ker gre za področje, ki zadeva vsaj tri že prej omenjene resorje, resorno ministrico ter resorna ministra sprašujem kakšno je stališče Slovenije do sporne tehnologije črpanja zemeljskega plina, skratka do hidravličnega drobljenja, ter kdo bo ustavil to norijo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za skupni odgovor imajo ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek ter minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan.

IRENA MAJCEN: Hvala. Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani poslanec dr. Franc Trček!

Jaz bi se rada ogradila ali pa povedala, da ne razlagam stališče Slovenije do sporne tehnologije, ampak razlagam samo kaj na Ministrstvu za okolje in prostor v potrebnih postopkih ugotavljamo. Se pa na vsak način ogradim od pojma norije. Torej na našem ministrstvu sledimo aktivnostim, ki se v podporo usklajeni zakonodaji s področja hidravličnega drobljenja pripravljajo na nivoju evropske unije. V ta namen je izšlo priporočilo komisije in sicer z dne, 22. Januarja 2014 o minimalnih načelih za raziskovanje in izkoriščanje ogljikovodikov pri katerih se uporablja obsežno hidravlično lomljenje. omenjeni priporočilo pa je namenjeno za pridobivanje plina iz skrilavcev in obsežno hidravlično lomljenje kjer se vbrizga v vrtino najmanj tisoč kubičnih metrov vode na fazo lomljenja oziroma najmanj deset tisoč kubičnih metrov vode v celotnem postopku lomljenja. Ob tem bi rada povedala, da skrilavcev v Prekmurju ni. V

Prekmurju so peščenjaki in v tem je ta temeljna razlika med tema dvema tehnologijama. Namreč plin, ki se pridobiva s hidravličnim lomljenjem iz peščenjakov, le ti so pa do tisočkrat bolj propustna kamnina kot skrilavci, zato tehnologija drobljenja ni enaka in v vrtini PG10 se je do sedaj vbrizgalo skupaj 655 kubičnih metrov vode, v vrtini PG11A pa 674 kubičnih metrov vode, približno 265 kubičnih metrov na posamezno fazo lomljenja, kar je precej manj od praga, ki sem ga prej navedla in je priporočilo Evropske komisije.

Domača okoljska zakonodaja je skladna z evropskima predpisoma in sicer z direktivo 2011/92EU. Gre o presoji vplivov na okolje in pa direktivo 2012/18EU o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč s katerimi so vključene nevarne snovi, ki spreminjajo in nato razveljavijo direktivo Sveta 96/82ES. Zato, vsaj s stališča našega ministrstva ne načrtujemo prepoved uporabe metodologije hidravličnega drobljenja peščenjakov, res pa je, da se na podlagi vloge, ki jo imamo, teče postopek predhodne presoje vplivov na okolje in pa pridobiti je treba tudi vodno soglasje. In če se bo v tem predhodnem postopku ugotovil pomemben vpliv na okolje, bo treba za te aktivnosti opraviti presajo vplivov na okolje ter posledični pridobiti okoljevarstveno dovoljenje. Rada bi pa povedala še jasno in glasno, da take vloge trenutno, ne da ni na Ministrstvu za okolje in prostor, ampak tudi ne na organu, ki sicer postopka v tem postopku, to je Agenciji Republike Slovenije za okolje in prostor.

Hvala.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsednik, poslanke in poslanci! Poslanec dr. Trček. Mi smo to vaše vprašanje proučili, hidravlično drobljenje skrilavca oziroma / nerazumljivo/, s katerim se iz kamnin pridobiva zemeljski plin oziroma nafta, je nekonvencionalna metoda za pridobivanje fosilnih goriv, ki pa jo je potrebno po našem mnenju še dodobra raziskati in s tem tudi predvsem mislimo vpliv na gospodarstvo, še posebej pa vpliv na okolje. To se sicer izvaja v ZDA že menda dobrih 70 let oziroma takrat so to tam pričeli raziskovati. Na našem Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo smo mnenja, da preden se prične z izkoriščanjem fosilnih goriv po tej metodi, morajo biti zagotovljeni oziroma izpolnjeni vsi podnebni in okoljski zaščitni ukrepi in ob največji možni pravni jasnosti in predvidljivosti za odgovorne organe, državljane, nosilce dejavnosti. Vpliv na mala, srednja podjetja pa ugotavljam, da je majhen.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še minister Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Sedaj v štirinajstih sekundah... A ha, dvanajstih... MKGP ščiti kmetijska zemljišča in če bo prišlo do vloge, ki jo po našem preverjanju ni, bomo vse naredili, da bomo najboljša kmetijska zemljišča... / opozorilni znak za konec razprave/ v tem kot tudi v vseh ostalih primerih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postavitev zahteve za dopolnitev odgovora ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Z odgovorom seveda nisem zadovoljen, je pa pričakovan. Moram reči, da sem to vprašanje pisal teden dni nazaj in vmes smo izvedeli še več lepih zadev, recimo, o ekološkem kriminalu v Čentibi ob sanaciji vrtin PT-95 in 39, kjer se je, po izjavah delavcev, dogajal, kot sem že rekel, ekološki kriminal. Geoterm je zvozil več ton strupenih snovi in jih izrinil dejansko v te vrtine. Gospa ministrica je izjavila: "Ni mi težko povedati, da so se s Petrola res oglasili na našem ministrstvu. Seveda je jasno meni in mojim sodelavcem, da gre v Prekmurju za peščenjake." Lokalno prebivalstvo se spominja tudi nesreče, ki se je zgodila čez mejo, na bližnjem madžarskem plinskem

polju leta 1998, ko so za štirinajst dni 5, 6 tisoč prebivalcev nekako morali izseliti. Kolega Göncz, ki ima, se mi zdi, enako ali sorodno vprašanje, je že večkrat postavljaj to vprašanje, štiri- ali petkrat, v preteklih mandatih in je dobival, blago rečeno, cmeravo splošne odgovore. Skratka, gre za neko tematiko, ki zadeva vse nas. In čeprav se verjetno razlikujemo ideološko, vrednostno, vrednotno, kakorkoli hočete, upam, da se ne razlikujemo toliko glede tega, da ne bi ščitili okolja in narave, zlasti v nekih predelih Slovenije, na katere se običajno pozablja, ki so že tako razvojno prikrajšani. Zato bi prosil dopolnitev odgovora, da bo navsezadnje tudi kmetijski minister imel čas za več stavkov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima najprej minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan za dopolnitev odgovora.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Najlepša hvala.

Dovolite, da opišem postopek, kako ministrstvo kot soglasodajalec, ki je pomemben, kadar prihaja do želje po spremembi namembnosti, ščiti kmetijska zemljišča. Kot prvo, veste, da v Sloveniji kmetijskih zemljišč primanjkuje in zato je ministrstvo sicer pogosto obtoženo, da ima preveč rigorozen, ne pa preveč mehak pristop. Mi dejansko ščitimo, in tudi tam, kjer gre za DPN-je ali prostorske načrte občin. Mi razumemo, da se morajo nekatere aktivnosti v občinah nadaljevati, vendar iščemo potem zemljišča za zamenjavo. Ko gre za investicije, ki so industrije ali gospodarske, tudi v tem primeru velja enako – prednost morajo imeti zemljišča, ki so neuporaba za kmetijstvo. V Sloveniji imamo več kot 100 in nekaj obrtnih, podjetniških ali poslovnih con, ki so bile zgrajene, nekatere tudi z evropskim denarjem, in razen pločnikov in svetilk o tovarnah ni ne duha ne sluha. In to je prednostno, kjer se naj nove tovarne gradijo. Pri konkretnem primeru pa bomo tudi odločali, če bo prišla vloga – kot pravim, te vloge nismo zasledili na ministrstvu -, na ta način, da bo to vedno naš interes, in to je, da varujemo slovenska kmetijska zemljišča, ki jih primanjkuje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo za postopkovni predlog za razpravo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Ja, po eni strani sem zadovoljen z odgovori gospoda Počivalška in Židana, ne pa z odgovorom najbolj resorne ministrice, in upam, da bo tu nekako prevladal razum in da bomo dosegli moratorij na "frajking" v Sloveniji. Zato v skladu z drugo alinejo 246. člena poslovnika predlagam, da na naslednji seji Državnega zbora opravimo razpravo o tej temi. In tudi upam, da me boste jutri pri glasovanju v tem podprli. Hvala.